

ВИРОБНИЦТВО ЕКОЛОГІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Анотація. В роботі розглянуто поняття екологічної продукції. Також досліджено мету екологічного виробництва, його нормативно-правові аспекти та вплив на соціально-економічний розвиток держави, і регіону зокрема.

Ключові слова: екологічна продукція; екологічне виробництво; конкурентоспроможність регіону.

PRODUCTION OF ORGANIC PRODUCTS AS A DETERMINANT OF COMPETITIVENESS OF REGIONAL DEVELOPMENT

Abstract. The paper analyzes the concept of organic products. Also it studies the purpose of ecological production, its legal aspects and its influence on the socio-economic development of the state, and the region in particular.

Keywords: organic products; eco-friendly production; competitiveness of the region.

Розвиток регіональної економіки в Україні та світі за умов посилення міжрегіональної, національної й світової конкуренції стимулює активну наукову зацікавленість. Дослідники приділяють дедалі більше уваги екологічному спрямуванню розвитку економічних систем, впровадженню критеріїв екологічної ефективності ринків і ринкової інфраструктури в умовах неповторності й унікальності регіональних господарських комплексів. Екологічні чинники відіграють важливу роль в оцінці конкурентоспроможності, адже за умов екологічної катастрофи нівелюється значення всіх основних та дотичних підсистем. За цих умов важливого значення набуває виробництво екологічної продукції та підвищення ефективності такого виробництва.

Окремі аспекти проблеми екологічної складової регіонального розвитку розкрито в працях відомих дослідників: О. Амоші, В. Буркинського [1], З. Герасимчука, Б. Данилишина, А. Долінського, Т. Єрошиної [2] та ін. Проте недостатньо приділяється увага питанням екологічної складової при оцінці конкурентоспроможності регіонального розвитку.

Згідно сучасних трактувань – продукція є екологічно чистою, якщо вона виготовлена лише з натуральної сировини, у виробничому процесі використовуються нешкідливі речовини, та за рахунок модернізації обладнання зменшується шкідливість виробництва [3, 10]. Екологічно чисте виробництво передбачає можливість продукування товарів та послуг з мінімальним впливом на довкілля.

З метою покращення екологічності продукції підприємство має здійснювати постійний контроль за впливом продукції на навколишнє середовище на всіх стадіях її життєвого циклу, починаючи від постачання сировини, і закінчуючи утилізацією продукції або її повторним використанням у виробничому процесі [3, 10]. Кожна така стадія повинна відповідати законодавчо встановленим вимогам щодо екологічності продукції.

Екологічно чисте виробництво передбачає можливість продукування товарів та послуг з мінімальним впливом на довкілля. Воно є не лише екологічною стратегією, а й не заперечує і не перешкоджає розвитку будь-якої сфери людської діяльності. Головна мета екологічного виробництва – впровадження концептуальних засад стратегії у сфері раціонального природокористування та захисту навколишнього середовища, а також їх практична реалізація з метою сталого економічного та соціального розвитку держави [2, 14]. У контексті стратегії переходу до екологічно чистого виробництва важлива роль належить національному екологічному та природоохоронному законодавству. Екологічне законодавство, окремі положення якого беруть початок з конституційно закріпленої вимоги про права громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля, визначає імператив щодо охорони й захисту екологічних прав людини. Тому регіональна екологічна політика й

законодавство має реалізувати екологічні права громадян [4, 544]. У цьому напрямку України пододала шлях становлення, але ще не досягла ефективної системи нормативно-правового забезпечення екологізації розвитку.

Отже, для забезпечення конкурентоспроможності регіону на особливу увагу заслуговує саме екологічна складова як наслідок світових глобалізаційних тенденцій і процесів щодо зростання обсягів споживання екологічних ресурсів. Виробництво екологічної продукції як детермінанта конкурентоспроможності регіонального розвитку потребує посиленого законодавчого регулювання екологічної сфери та впровадження сучасних досягнень НТП у всі виробничі процеси.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Буркинський Б. Екологічно чисте виробництво (Наукові засади впровадження та розвитку) / Б. Буркинський // Вісн. НАН України. – 2006. – № 5. – С. 11-17.
2. Єрошина Т. В. Екологічно чиста продукція АПК: суть поняття, суспільно-географічні підходи до дослідження / Т. В. Єрошина // Український географічний журнал. – 2012. – № 2. – С. 33-37.
3. Кошевець, В. В. Екологічність продукції: поняття та основні характеристики / В. В. Кошевець // Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 20-річчю наукової діяльності ф-ту економіки та менеджменту СумДУ, м. Суми, 3-5 квітня 2012 р. – Суми: СумДУ, 2012. – Т.4. – С. 210-211.
4. Андрусяк Н. О. Управління еколого-економічною конкурентоспроможністю регіону / Н. О. Андрусяк // Інфраструктура ринку. – 2018. – № 25. – С. 542–548.

Заточня Аліна Василівна, аспірантка кафедри економіки підприємства, обліку і аудиту, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, e-mail: zatochnia@gmail.com

Zatochnia Alina V. – PhD student of the Department of Business Economics, Accounting and Auditing, Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy, e-mail: zatochnia@gmail.com